

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Μετάφραση

Νόμισε πως ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο ανάστημα και βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με είδωλο νεκρού. Μόλις ο Κάσσιος είδε αυτόν, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας.

Στο Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Όταν αυτός κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών μ' αυτά τα λόγια:

Δε σου πέρασε η οργή, όταν πατούσες τα σύνορα της πατρίδας. Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου ήρθε στο μυαλό: «μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά»; Λοιπόν, αν εγώ δε σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτα πια δε μπορώ να πάθω κι ούτε θα είμαι τόσο δυστυχισμένη για πολύ καιρό: αλλά αντίθετα, αν συνεχίσεις, αυτούς τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

ingenter
facies
simillimo
quae
exercitus
proeliis
minaciora
illud
penatium
nulli rei
diutius
miser
hac
morte
servitutis

B2a.

existimem
veniendo
aspice
concupient
praeese
abisset
abstenturam
habebuntur
passuram esse
possitis

B2β

ingrediamur
ingrederemur
ingressuri simus
ingressi simus
ingressi simus

Γ1α

magnitudinis: γενική της ιδιότητας στο hominem
consul: παράθεση στο T. Manlius
aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο abiret
animo: αφαιρετική οργανική του τρόπου στο perveneras
miserrima: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ego από το συνδετικό ρήμα future sum

Γ1β.

esse: υποκείμενό του είναι το se, το οποίο τίθεται σε αιτιατική, γιατί έχουμε ταυτοπροσωπία με ειδικό απαρέμφατο (λατινισμός)
pati: υποκείμενό του είναι το ego, το οποίο τίθεται σε ονομαστική, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία με ειδικό απαρέμφατο.

Γ1γ.

Dux hostium his verbis proelio filium lacesivit.

Γ1δ.

natus: qui natus est/erat
ingredienti: dum ingredereris/-re

Γ2α

Υπόθεση: si pergis (οριστική Ενεστώτα)
Απόδοση: at contra...manet (οριστική Ενεστώτα)
Είδος: Ανοιχτή υπόθεση στο παρόν

Αντίθετο του πραγματικού στο παρελθόν

Υπόθεση: si perrexisses
Απόδοση: at contra...mansisset

Υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν- μέλλον.

Υπόθεση: si pergas
Απόδοση: at contra...maneant

Γ2β

filium non habens....

Τίθεται σε ονομαστική, γιατί είναι συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο ego.

Γ2γ

Quem simul aspexit Cassius: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, εισάγεται με το simul, γιατί είναι καθαρά χρονική (μας ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη) και εκφέρεται με οριστική παρακειμένου, γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cum aliquando castris abiret: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, εισάγεται με τον ιστορικό- διηγηματικό σύνδεσμο cum, ο οποίος υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση ανάμεσα στη δευτερεύουσα και την κύρια πρόταση και δημιουργεί μια σχέση αιτίου-αιτιατού ανάμεσά τους και εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.